

§ 7**Det hedersrelaterade våldets och förtryckets uttryck och
samhällets utmaningar- En kartläggning i Göteborg, Malmö
och Stockholm 2017–2018**

Dnr 1.8.1–668/2016

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden godkänner kartläggningen.

Särskilt uttalande

Ledamöterna Andréa Ström (M) m.fl, Isabel Smedberg Palmqvist (L) m.fl, Dan Guillou (MP) m.fl samt tjänstgörande ersättare Claes Nyberg (C) lämnar följande särskilda uttalande:

I vårt Stockholm gäller mänskliga rättigheter alla, alltid. Det hedersrelaterade våldet och förtrycket utgör en mycket allvarlig inskränkning av de mänskliga rättigheterna för dem som drabbas av det. Kartläggningar såsom denna spelar en viktig roll i att ge oss den kunskap vi behöver för att kunna agera.

Det är utifrån kartläggningens resultat svårt att uttala sig om huruvida omfattningen av hedersförtrycket ökat eller minskat över tid. Det är viktigt att denna typ av kartläggningar framgent genomförs kontinuerligt. Vi noterar att förtrycket tar sig olika former över tid och att graden av kontroll i skolor och på offentliga platser ökar.

Att motverka det hedersrelaterade våldet och förtrycket är en prioriterad fråga för den grönbå majoriteten. Under de kommande åren ska staden fortsätta arbetet med implementeringen av programmet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck, och i samverkan med berörda aktörer prioritera utsatta och särskilt utsatta områden.

I budgeten för 2019 ger vi socialtjänsten flera viktiga uppdrag, däribland att säkerställa kompetenser för att förebygga, uppmärksamma och motverka målgruppens utsatthet för våld av närstående och ge anpassat stöd och skydd till de som är i behov av det. Socialtjänsten ska också erbjuda föräldrastöd som tar sikte på att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck, öka familjerättens kunskaper om denna typ av våld. Socialnämnden får också i uppdrag att utveckla insatser för att långsiktigt stärka

personer som har blivit utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. De som har blivit tvungna att bryta med sin familj ska få stöd och hjälp att skaffa sig ett nytt nätverk och ett nytt liv efter en placering på skyddat boende. Socialtjänstens kompetens kring risken för våldsutsatthet för personer som lever i en hederskontext ska säkerställas.

Skolan spelar en viktig roll. Dels visar undersökningen att skolan idag är en arena där social kontroll utövas över personer som lever i en hederskontext. Men skolan är också den instans dit klart flest unga som lever i en hederskontext skulle vända sig för att söka hjälp. Därför ger vi i uppdrag till utbildningsförvaltningen att stärka det våldsförebyggande arbetet i stadens skolor generellt och att motverka hedersrelaterat våld och förtryck. Samarbetet mellan skolan och socialtjänsten ska stärkas ytterligare så att socialtjänsten i än högre utsträckning kan finnas med sin kunskap och kompetens på de arenor som är naturliga för ungdomar att använda sig av.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Alexandra Mattsson Åkerström (V), ledamot Rana Carlstedt (S) mfl samt ledamot Anna Rantala Bonnier (F!) lämnar följande särskilda uttalande.

I Stockholm ska alla ha samma möjlighet och makt att forma samhället och sina egna liv. Vi välkomnar kartläggningen som har gjorts och delar förvaltningens uppfattning att det är viktigt att sprida resultatet till berörda verksamheter. Trots att stora insatser gjordes under det rödgrönrosa styret för att stärka jämställdheten utsätts människor för hedersnormer, våld och förtryck. Flickor, kvinnor och pojkar begränsas och tillåts inte få leva sina liv så som de önskar. Därför fastslog vi att en kartläggning ska göras för att öka kunskapen om omfattningen av det hedersrelaterade våldet och förtrycket.

Strukturerna är djuprotade och arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck måste fortsättningsvis bedrivas på bred front och ha högst prioritet. Rekommendationerna som lämnas med kartläggningen är viktiga för förvaltningen att ta fasta på och jobba vidare med. Samtliga nämnder måste arbeta med att implementera programmet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2020.

En viktig slutsats från kartläggningen är vikten av att bryta mammorna inlåsning och mobilitet för att röja flickors och pojkars hedersutsatthet. Vi menar att de insatser som

arbetsmarknadsförvaltningen, stadsdelsnämnderna och socialförvaltningen gör för att nå och få kvinnor långt från arbetsmarknaden i arbete behöver trappas upp. Därför kommer vi att avsätta resurser i våra budgetförslag för 2019 för att fler ska komma i arbete.

Ärendet

Kommunfullmäktige godkände i januari 2017 Stockholms stads program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2020. I programmet angavs att en kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck i Stockholm skulle genomföras. Den bilagda kartläggningen är resultatet av ett 2-årigt samarbete mellan Stockholm stad, Göteborg stad och Malmö stad. Syftet med kartläggningen var att få ett kunskapsunderlag för att förebygga och förhindra hedersrelaterat våld och förtryck samt säkra att de som är utsatta eller använder våld får adekvata insatser. Totalt har över 230 personer medverkat i olika former av intervjuer och ca 6 000 elever i årskurs 9 har svarat på en enkät. Av enkätsvaren framgår att mellan 7 och 10 procent av eleverna i årskurs 9 i stadens kommunala skolor lever med någon form av hedersnorm. Av kartläggningen framgår även att HBTQ-personer och barn, unga samt vuxna med olika former av funktionsnedsättning kan vara särskilt utsatta.

Resultat av kartläggningen föreslås utgöra underlag i stadens fortsatta utveckling av arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner kartläggningen och sprider den till berörda parter.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 9 november 2018.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens. Ordföranden finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Justerat 2018-12-21

vice ordförande Alexandra Mattsson Åkerström (V)

Ledamot Frida Johansson Metso (L)

Vid protokollet.

Maria Adell